

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему «Сучасні інструменти інформаційно-аналітичної діяльності органів
влади в соціальних мережах»

Виконала: студентка 4 курсу

групи 6.0299-іс-з

спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна
та архівна справа

ОП «Інформаційно-комунікаційна справа»

Гелетюк І.М.

Керівник – доцент, канд. філол. наук

Іванюха Т.В.

Рецензент – доцент, канд. філол. наук

Романюк Н.В.

Запоріжжя – 2024

ЗМІСТ

Завдання.....	3
Реферат	5
Вступ.....	7
Розділ 1. Теоретичні засади інформаційно-аналітичної діяльності.....	9
1.1 Правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади.....	9
1.2 Провідні напрямки та різновиди інформаційно-аналітичної діяльності.....	19
Розділ 2. Особливості інформаційно-аналітичної діяльності органів влади	29
2.1 Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності органів законодавчої влади.....	29
2.2 Інструменти інформаційної діяльності виконавчої влади в соціальних медіа.....	39
Висновки.....	47
Список використаних джерел.....	52
Summary.....	57
Лист академічної доброчесності.....	58

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет журналістики

Кафедра соціальних комунікацій та інформаційної діяльності

Рівень вищої освіти бакалаврський

Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

ОПП Інформаційно-комунікаційна справа

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Березенко В.В.

_____

«__» _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Гелетюк Ірині Миколаївні

1. Тема роботи (проєкту) «Сучасні інструменти інформаційно-аналітичної діяльності органів влади в соціальних мережах»
керівник роботи (проєкту) Іванюха Тетяна Валеріївна, к.філол.н., доцент,
затверджені наказом ЗНУ від «08» грудня 2023 року № 2088-с.
2. Строк подання студентом роботи 23 квітня 2024 року.
3. Вихідні дані до роботи праці з інформаційно-аналітичної діяльності В. Березенко, Т. Іванець, Т. Іванюхи, К. Пирогової, Л. Коваленко, Є. Тихомирової інформаційно-комунікативних інструментів К. Белякова, О. Гудзя, Н. Зражевської, В. Медведєвої, Н. Островської, Г. Швачича, правового регулювання інформаційної діяльності В. Гапотій, О. Демчука, А. Марущак, О. Синєокого.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) 1) розглянути правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності; 2) виокремити напрями та різновиди інформаційно-аналітичної діяльності; 3) проаналізувати особливості інструментів органів законодавчої влади; 4) дослідити застосування інструментів у діяльності органів виконавчої влади.
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) 14 рисунків.
6. Консультанти розділів роботи (проєкту):

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Перший розділ	Іванюха Т.В., доцент	10.12.2023	10.12.2023
Другий розділ	Іванюха Т.В., доцент	25.01.2024	25.01.2024
Вступ, висновки	Іванюха Т.В., доцент	15.03.2024	15.03.2024

7. Дата видачі завдання 10.12.23 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз; укладання бібліографії	Грудень 2023 р.	Виконано
2.	Збір матеріалів для аналізу	Грудень-січень 2024 р.	Виконано
3.	Підготовка Розділу 1	Січень 2024 р.	Виконано
4.	Написання Розділу 2	Березень 2024 р.	Виконано
5.	Формулювання вступу, висновків, оформлення роботи	Квітень 2024 р.	Виконано
6.	Одержання відгуку та рецензії, проходження нормоконтролю	Травень 2024 р.	Виконано
7.	Захист роботи	Травень 2024 р.	Виконано

Студент

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

(ініціали та прізвище)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра «Сучасні інструменти інформаційно-аналітичної діяльності органів влади в соціальних мережах» – основний текст – 51 сторінка. Для виконання дипломної роботи використано 44 джерела.

Об’єктом дослідження є соціальні мережі органів влади: Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти та науки України.

Предметом дослідження є специфіка використання сучасних інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти та науки України.

Мета дослідження: систематизувати наукові визначення та напрямки інформаційно-аналітичної діяльності, проаналізувати її правове регулювання; дослідити використання інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності органів влади в соціальних мережах.

Методи дослідження: для з’ясування специфіки використання інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності органів влади було використано такі методи: аналіз, описовий метод, контент-аналіз, індукція, метод класифікації та узагальнення, проблемно-тематичний метод.

Для реалізації поставленої мети необхідно виконати такі **завдання:**

- 1) розглянути правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності;
- 2) виокремити напрями та різновиди інформаційно-аналітичної діяльності;
- 3) проаналізувати особливості інструментів органів законодавчої влади;
- 4) дослідити застосування інструментів у діяльності органів виконавчої влади.

Методологічну і теоретичну основу дослідження складають праці з інформаційно-аналітичної діяльності В. Березенко, Т. Іванець, Т. Іванюхи, К. Пирогової, Л. Коваленко, Є. Тихомирової інформаційно-комунікативних інструментів К, Белякова, О. Гудзя, Н. Зражевської, В. Медведєвої, Н. Островської, Г. Швачича, правового регулювання інформаційної діяльності В. Гапотій, О. Демчука, А. Марущак, О. Синєокого.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому вперше досліджено специфіку інструментів інформаційно-аналітичної діяльності органів влади України, а також проаналізовано впровадження різновидів інструментів у соціальних мережах.

Сфера застосування: матеріали проведеного дослідження можуть бути використані у професійній діяльності рекламістів, PR-фахівців та спеціалістів інформаційно-комунікативної справи, а також може бути використана під час вивчення спецкурсів, семінарів та практичних занять.

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, КОМУНІКАЦІЯ,
ОРГАНИ ВЛАДИ, ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ, ЗАКОН УКРАЇНИ,
ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ**

ВСТУП

Інформаційно-аналітична діяльність органів влади в соціальних мережах посідають провідне місце у забезпеченні доступу до публічної інформації. Сучасні умови розвитку медіаресурсів, інформаційні потоки, цифровізація контенту та специфіка сприймання вимагає від розпорядників інформації сучасних інструментів.

Розвиток цифрових технологій та диджиталізація відображається на контенті органів влади України. Якісна розробка та впровадження інформаційно-комунікативних інструментів забезпечує популярність даних серед громадськості. Уряд та органи виконавчої влади вдало впроваджують різноманітні інструменти в інформаційно-аналітичній діяльності, тому їх дослідження та аналіз є актуальною та перспективною темою.

Питання інформаційно-комунікативних технологій порушували у своїх працях чимало дослідників та науковців, зокрема, В. Березенко, Т. Іванець, Т. Іванюха, К. Пирогова, Л. Коваленко, Є. Тихомирова та їх правового регулювання В. Гапотій, О. Демчук, А. Марущак, О. Синєокий.

Проте не дослідженими залишаються сучасні інструменти інформаційно-аналітичної діяльності органів влади в Україні, що і зумовлює актуальність нашої роботи.

Мета роботи: систематизувати наукові визначення та напрямки інформаційно-аналітичної діяльності, проаналізувати її правове регулювання; дослідити використання інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності органів влади в соціальних мережах.

Завдання дослідження:

- 1) розглянути правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності;
- 2) виокремити напрями та різновиди інформаційно-аналітичної діяльності;
- 3) проаналізувати особливості інструментів органів законодавчої влади;
- 4) дослідити застосування інструментів у діяльності органів виконавчої влади.

Об'єкт дослідження: дослідження є соціальні мережі органів влади: Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти та науки України.

Предмет дослідження: специфіка використання сучасних інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти та науки України.

Методи дослідження – для з'ясування специфіки використання інструментів в інформаційно-аналітичній діяльності органів влади було використано такі методи: аналіз, описовий метод, контент-аналіз, індукція, метод класифікації та узагальнення, проблемно-тематичний метод.

Методологічну і теоретичну основу дослідження складають праці, праці з інформаційно-аналітичної діяльності В. Березенко, Т. Іванець, Т. Іванюхи, К. Пирогової, Л. Коваленко, Є. Тихомирової інформаційно-комунікативних інструментів К, Белякова, О. Гудзя, Н. Зражевської, В. Медведєвої, Н. Островської, Г. Швачича, правового регулювання інформаційної діяльності В. Гапотій, О. Демчука, А. Марущак, О. Синєокого.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому вперше досліджено специфіку інструментів інформаційно-аналітичної діяльності органів влади України, а також проаналізовано впровадження різновидів інструментів у соціальних мережах.

Практичне значення одержаних результатів. матеріали проведеного дослідження можуть бути використані у професійній діяльності рекламістів, PR-фахівців та спеціалістів інформаційно-комунікативної справи, а також може бути використана під час вивчення спекурсів, семінарів та практичних занять.

Дані дослідження можуть бути використані при написанні курсових та кваліфікаційних робіт бакалавра студентами факультету журналістики.

Структура: кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Обсяг основної роботи – 46 сторінок. Список використаної літератури **включає 42 найменування** (викладених на 4 сторінках).

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності органів державної влади

Органи влади інформаційно-аналітичну діяльність здійснюють відповідно до Закону України «Про інформацію», яке окреслює право громадян України на отримання та доступ до інформації. В ньому позначені правові основи інформаційної діяльності. Ґрунтуючись на Декларації про державний суверенітет України та Акті проголошення її незалежності, Закон стверджує інформаційний суверенітет України і визначає правові форми міжнародного співробітництва в галузі інформації.

У Законі під інформацією розуміється задокументовані або публічно оголошені відомості про події та явища, що відбуваються у суспільстві, державі та навколишньому природному середовищі [34].

Закон визначає загальні правові засади одержання, використання, поширення та зберігання інформації, закріплює право особи на інформацію в усіх сферах суспільного і державного життя України, а також систему інформації, її джерела, визначає статус учасників інформаційних відносин, регулює доступ до інформації та забезпечує її охорону, захищає особу та суспільство від неправдивої інформації. Дія цього Закону поширюється на інформаційні відносини, які виникають у всіх сферах життя і діяльності суспільства і держави при одержанні, використанні, поширенні та зберіганні інформації. Законодавство України про інформацію складають Конституція України, цей Закон, законодавчі акти про окремі галузі, види, форми і засоби інформації, міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, та принципи і норми міжнародного права.

Основними принципами інформаційної діяльності є:

1. гарантованість права на інформацію;
2. відкритість, доступність інформації та свобода її обміну;
3. об'єктивність, вірогідність інформації;
4. повнота і точність інформації;
5. законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації [10].

Відповідно до Закону України «Про інформацію» під інформаційною діяльністю розуміється сукупність дій, які спрямовані на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави. Згідно з цим, щоб задовольнити ці потреби органи державної влади та органи місцевого і регіонального самоврядування мають створити інформаційні служби, системи, мережі, бази і банки даних. Алгоритм їх створення, структура, права та обов'язки визначає Кабінет Міністрів України або інші органи державної влади, а також органи місцевого і регіонального самоврядування [10].

Українці, компанії чи органи влади, мають право на інформацію. Це означає, що вони можуть вільно отримувати, використовувати, поширювати та зберігати дані, які їм потрібні для захисту своїх прав, свобод та законних інтересів, а також для виконання своїх завдань та функцій.

Важливо, щоб це право не порушувало права інших людей, компаній та держави. Це стосується їхніх громадських, політичних, економічних, соціальних, духовних, екологічних та інших прав, свобод та законних інтересів.

Кожен українець має вільний доступ до інформації про себе, за винятком випадків, передбачених законами України.

В Україні існує ґрунтовна законодавча база, спрямована на протидію негативним явищам у сфері інформації. Ця база дає змогу реалізовувати ефективну державну інформаційну політику, що, у свою чергу, сприятиме кращому функціонуванню засобів масової інформації. Так, Закон України «Про інформацію» закріплює право громадян України на інформацію, закладає правові основи інформаційної діяльності. Беручи за основу Декларацію про державний суверенітет України і Акт проголошення її незалежності, Закон

стверджує інформаційний суверенітет України і визначає правові форми міжнародного співробітництва в галузі інформації [10].

В Україні Закон «Про інформацію» слугує фундаментом нормативно-правового регулювання інформаційної сфери. Цей закон встановлює принципи, на яких ґрунтується:

1. Право громадян на інформацію: вільний доступ до інформації, її використання, поширення, зберігання та захист.
2. Свобода слова: можливість вільно висловлювати свої думки та переконання.
3. Діяльність засобів масової інформації: гарантування їх незалежності та плюралізму.

Закон чітко декларує, що кожен має право на інформацію, необхідну для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів. Це право включає:

1. Можливість вільного отримання інформації: з офіційних джерел, від ЗМІ, інших юридичних та фізичних осіб.
2. Можливість вільного використання інформації: для особистих потреб, для наукової та дослідницької діяльності, для публікації тощо.
3. Можливість вільного поширення інформації: усно, письмово, за допомогою ЗМІ та інших каналів комунікації.
4. Можливість вільного зберігання інформації: на будь-яких носіях, без цензури та обмежень.
5. Можливість вільного захисту інформації: від несанкціонованого доступу, використання, поширення, розголошення.

Інформаційна діяльність у розумінні Закону України «Про інформацію» – це діяльність, спрямована на одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Закон визначає такі основні види інформаційної діяльності:

1. Збір, накопичення, зберігання, обробка та аналіз інформації.
2. Створення та поширення інформації.
3. Захист інформації.

Збір, накопичення, зберігання, обробка та аналіз інформації здійснюються з метою забезпечення доступу до інформації, її використання та захисту.

Створення та поширення інформації здійснюються з метою інформування громадськості про події та явища, що відбуваються в суспільстві.

Захист інформації здійснюється з метою забезпечення її достовірності, повноти та доступності, а також захисту від несанкціонованого доступу, використання, поширення та знищення.

Закон визначає такі основні принципи інформаційної діяльності:

1. Свобода одержання, використання, поширення та зберігання інформації;
2. Відповідальність за поширення недостовірної, неточної або неправдивої інформації;
3. Недопущення обмеження доступу до інформації, крім випадків, передбачених законом;
4. Недопущення використання інформації з метою пропаганди війни, насильницьких дій, ненависті чи дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак.

В Україні Закон «Про інформацію» слугує надійним захистом свободи слова та інформації. Він гарантує громадянам доступ до інформації, необхідної для реалізації їхніх прав, свобод та законних інтересів.

Цей закон, прийнятий 2 жовтня 1992 року, визначає принципи та механізми, що забезпечують:

1. Право на доступ до інформації: громадяни мають право вільно отримувати інформацію з будь-яких джерел, не зазнаючи цензури чи обмежень.
2. Збір інформації: інформація може збиратися усно, письмово, за допомогою ЗМІ та інших каналів комунікації.
3. Зберігання інформації: інформація може зберігатися на будь-яких носіях, без цензури та обмежень.

4. Використання інформації: інформація може використовуватися для особистих потреб, для наукової та дослідницької діяльності, для публікації тощо.
5. Поширення інформації: інформація може вільно поширюватися усно, письмово, за допомогою ЗМІ та інших каналів комунікації.
6. Захист інформації: інформація може бути захищена від несанкціонованого доступу, використання, поширення, розголошення.

Згідно зі статтею 1 Закону, інформація – це будь-які відомості про факти, події, явища та процеси, що відбуваються у суспільстві, державі та природі. Це поняття охоплює широкий спектр даних, включаючи тексти, фотографії, відео, аудіо записи, статистичні дані тощо.

Закон «Про інформацію» відіграє важливу роль у забезпеченні демократичних засад в Україні. Він гарантує прозорість та підзвітність влади, а також сприяє розвитку плюралізму думок та свободи слова.

Закон визначає два основних види інформації:

1. Відкрита інформація – це інформація, яка є загальнодоступною та вільною для поширення та використання.
2. Інформація з обмеженим доступом – це інформація, яка не може бути вільно поширена та використовується лише в межах, визначених законом.

Відкрита інформація поділяється на такі види:

1. Інформація про фізичну особу – це інформація про біографічні дані, майновий стан, стан здоров'я, освіту, трудову діяльність, сімейний стан, місце проживання тощо.
2. Інформація довідково-енциклопедичного характеру – це інформація про факти, події, явища та процеси, які містяться у довідниках, енциклопедіях, інших виданнях.
3. Інформація про стан довкілля (екологічна інформація) – це інформація про стан навколишнього природного середовища, його ресурси, стан забруднення, заходи щодо його охорони та відновлення.

4. Інформація про товар (роботу, послугу) – це інформація про якість, характеристики, ціну, умови придбання товару (роботи, послуги).
5. Науково-технічна інформація – це інформація про результати наукових досліджень, розробок, винаходів, інновацій, науково-технічний потенціал держави.
6. Податкова інформація – це інформація про доходи, витрати, майно фізичних та юридичних осіб, яка необхідна для справляння податків та зборів.
7. Правова інформація – це інформація про норми права, правозастосовну практику, правові акти.
8. Статистична інформація – це інформація про чисельність населення, стан економіки, соціальну сферу тощо.
9. Соціологічна інформація – це інформація про громадську думку, настрої населення, соціальні процеси тощо.

Інформація з обмеженим доступом поділяється на такі види:

1. Конфіденційна інформація – це інформація, яка не підлягає поширенню у зв'язку з державною або іншою таємницею, що охороняється законом.
2. Таємна інформація – це інформація, яка має стратегічне значення для забезпечення оборони країни, національної безпеки, охорони громадського порядку, охорони здоров'я населення, економічного розвитку країни тощо.
3. Службова інформація – це інформація, яка міститься в документах, що становлять службову таємницю підприємства, установи, організації, що не підлягає поширенню у зв'язку з обмеженим доступом до неї [10].

Відповідно до Закону, доступ до інформації з обмеженим доступом надається у порядку, встановленому законом.

Аналізуючи види інформації відповідно до Закону, можна зробити такі висновки:

1. Відкрита інформація є основою для формування вільного та демократичного суспільства. Вона забезпечує доступ громадян до

інформації про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, про стан навколишнього середовища, про товари та послуги, про права та свободи людини тощо.

2. Інформація з обмеженим доступом є необхідною для захисту інтересів держави, суспільства та окремих осіб. Вона може стосуватися державної або іншої таємниці, що охороняється законом, стратегічних інтересів країни, особистого життя громадян тощо.

Важливою є вимога Закону про те, що доступ до інформації з обмеженим доступом надається у порядку, встановленому законом. Це означає, що доступ до такої інформації може бути наданий лише у випадках, передбачених законом, і лише уповноваженим особам.

Забезпечення права громадян на інформацію є важливим завданням для держави. Закон «Про інформацію» є основою для реалізації цього завдання.

Наступним важливим законом щодо регулювання інформаційної діяльності є Закон України «Про доступ до публічної інформації». Він визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

Він є одним з найважливіших законів України, оскільки регулює доступ громадян до інформації, яка знаходиться у володінні органів державної влади та місцевого самоврядування. Закон є досить новим, він був прийнятий у 2011 році, і тому його норми є актуальними та відповідають сучасним реаліям. Закон «Про доступ до публічної інформації» є досить інноваційним, він надає громадянам широкі права на доступ до інформації, зокрема, право на отримання інформації у формі, визначеній запитувачем, право на оскарження рішень розпорядників інформації про відмову у наданні інформації тощо.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» є одним із найважливіших законів в Україні, що сприяє прозорості та відкритості влади. Закон гарантує право кожного на доступ до інформації, що знаходиться у

володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

Закон визначає, що публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом. До публічної інформації належать:

1. інформація про діяльність суб'єктів владних повноважень, а також про діяльність інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом;
2. інформація, що становить суспільний інтерес;
3. інформація, що становить інтерес для особи, яка запитує інформацію.

Цей фрагмент законодавства чітко регламентує порядок доступу до публічної інформації, визначаючи чіткий алгоритм дій для як запитувачів, так і розпорядників інформації. Зокрема, чітко окреслено:

1. Форми подання запиту на інформацію: письмовий, усний та електронний формат.
2. Терміни надання інформації: розпорядник зобов'язаний надати запитувані дані протягом п'яти робочих днів з дня отримання запиту.

Таким чином, даний законний акт:

1. Забезпечує реалізацію принципу відкритості та прозорості в діяльності органів влади та інших розпорядників публічної інформації.
2. Гарантує право громадян на доступ до інформації, що знаходиться у володінні цих органів.

Встановлює чіткий та зрозумілий алгоритм дій для обох сторін, мінімізуючи ризики виникнення конфліктних ситуацій. Закон передбачає відповідальність розпорядників публічної інформації за порушення права на доступ до публічної інформації.

Запровадження Закону «Про доступ до публічної інформації» сприяло значному покращенню інформаційної відкритості влади в Україні. Розпорядники публічної інформації стали активніше оприлюднювати інформацію на своїх веб-сайтах, у друкованих виданнях та в інших формах.

Крім того, покращився механізм захисту права на доступ до публічної інформації

До основних положень Закону «Про доступ до публічної інформації» щодо регулювання інформаційної діяльності належать:

1. Громадяни мають право отримувати інформацію, яка зберігається у владних структурах, у розпорядників публічної інформації, визначених законом та стосується суспільних інтересів.
2. Інформація є публічною, якщо вона належить державі, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам і організаціям, які фінансуються з бюджетних коштів, або якщо вона є суспільно значущою.
3. Суб'єкт володіння інформацією зобов'язаний на безоплатній основі надати її запитувачу, за винятком випадків, встановлених чинним законодавством.
4. Запитувач володіє правом оскаржити в судовому порядку рішення суб'єкта володіння інформацією про відмову у наданні інформації. [32].

Закон «Про доступ до публічної інформації» є важливим інструментом для забезпечення прозорості та підзвітності органів державної влади та місцевого самоврядування. Він дозволяє громадянам отримувати інформацію про діяльність цих органів, що є необхідним для участі у суспільному житті та контролю за діями влади.

Інформаційно-аналітична діяльність регулюються Законом України «Про захист інформації в автоматизованих системах», який був прийнятий 5 липня 1994 року і є основним нормативно-правовим актом, який регулює відносини у сфері захисту інформації в автоматизованих системах (АС).

Закон визначає такі основні поняття:

1. Автоматизована система – сукупність технічних засобів, програмного забезпечення та персоналу, які взаємодіють між собою для автоматизованого виконання інформаційних процесів.
2. Інформація – відомості про об'єкти та процеси, які відображають їх стан та зміни, що відбуваються з ними.

3. Захист інформації – комплекс заходів, спрямованих на запобігання та протидію несанкціонованому доступу до інформації, її знищенню, модифікації, блокуванню, поширенню, а також на забезпечення її цілісності та конфіденційності.

Закон встановлює такі основні принципи захисту інформації в АС:

1. Законність. Захист інформації здійснюється відповідно до Конституції України, законів та інших нормативно-правових актів України.
2. Комплексність. Захист інформації здійснюється за допомогою системи взаємопов'язаних заходів, що забезпечують її цілісність, конфіденційність та доступність.
3. Пропорційність. Заходи захисту інформації повинні відповідати характеру інформації, яка обробляється в АС, та рівню її важливості.
4. Ефективність. Заходи захисту інформації повинні забезпечувати досягнення встановлених цілей захисту [33].

Відповідно до Закону суб'єктами відносин у сфері захисту інформації в АС можуть бути власники інформації – особи, які володіють інформацією; власники АС – особи, яким належить право власності на АС або які на законних підставах використовують АС; Користувачі інформації – особи, які мають право доступу до інформації; користувачі АС – особи, які мають право доступу до АС.

Для інформаційно-аналітичної діяльності важливо забезпечити захист інформації, оскільки інформація в АС повинна бути захищена від несанкціонованого доступу, знищення, модифікації, блокування, поширення та інших несанкціонованих дій. Необхідно звертати увагу, щоб обробка інформації проводилася з дотриманням вимог конфіденційності, цілісності та доступності інформації. У разі виявлення факту несанкціонованого доступу до інформації в АС, її знищення, модифікації, блокування, поширення або інших несанкціонованих дій, власник інформації або власник АС повинен негайно вжити заходів щодо припинення цих дій та відновлення стану інформації, який існував до їх здійснення.

Закон передбачає такі основні види заходів захисту інформації в АС:

1. Організаційні заходи – заходи, що спрямовані на забезпечення дотримання правил та процедур обробки інформації, а також на підвищення обізнаності користувачів АС щодо необхідності захисту інформації.
2. Технічні заходи убезпечують від використання технічних засобів захисту інформації.
3. Правові заходи – забезпечують дотримання законодавства України у сфері захисту інформації.

Закон покладає на власників інформації та власників АС обов'язки щодо забезпечення захисту інформації в АС. Власники інформації та власники АС повинні:

1. Визначити рівень важливості інформації, яка обробляється в АС.
2. Прийняти необхідні заходи щодо захисту інформації.
3. Забезпечити контроль за станом захисту інформації в АС.

Закон встановлює відповідальність за порушення вимог цього Закону. Відповідальність за порушення вимог Закону може бути адміністративною, кримінальною або дисциплінарною.

Загалом, Закон «Про захист інформації в автоматизованих системах» є важливим нормативно-правовим актом, який визначає основні принципи, вимоги та заходи захисту інформації в АС. Закон спрямований на забезпечення захисту інформації в АС, яка є власністю держави, або інформація з обмеженим доступом, вимога щодо захисту якої встановлена законом [32].

1.2. Провідні напрями та різновиди інформаційно-аналітичної діяльності

Інформаційна діяльність охоплює різні сфери життя: політична (доступ до інформації про діяльність влади, участь у політичних процесах); економічна (інформація про ринки, підприємства, продукти та послуги); соціальна (доступ до освіти, культури, охорони здоров'я); духовна (свобода віросповідання,

доступ до релігійної інформації); екологічна (інформація про стан довкілля, екологічні проблеми); науково-технічна (доступ до наукових знань, нових технологій); міжнародна (обмін інформацією з іншими країнами)

Відповідно держава зобов'язана створювати та розвивати інформаційні системи, мережі, банки даних, забезпечувати їх належне функціонування, гарантувати свободу інформаційної діяльності всім громадянам та юридичним особам.

Інформаційна діяльність охоплює чотири ключові аспекти: отримання, використання, поширення та зберігання інформації.

Отримання інформації – це законне набуття, придбання та накопичення документованої або публічно оголошеної інформації громадянами, юридичними особами або державою.

Використання інформації – це задоволення потреб у знаннях та даних, що виникають у громадян, юридичних осіб та держави.

Поширення інформації – це розповсюдження, публікація та продаж документованої або публічно оголошеної інформації з дотриманням встановлених законом норм.

Зберігання інформації – це збереження документованої або публічно оголошеної інформації протягом визначеного законом або власником інформації строку [40].

Інформаційна діяльність охоплює широкий спектр галузей, які генерують та обробляють дані, що стосуються різних аспектів життя суспільства та держави. Ці галузі можна класифікувати за тематикою: політична, економічна, духовна, науково-технічна, соціальна, екологічна, міжнародна.

В рамках сучасної інформаційної парадигми доцільно окреслити наступні ключові типи інформації:

1. Статистична: сукупність кількісних даних, що характеризують різні аспекти соціально-економічних та інших процесів.
2. Масова: потік інформації, що генерується ЗМІ та розповсюджується через різні канали комунікації.

3. Про діяльність державних органів влади та органів місцевого самоврядування: комплекс даних, що забезпечує прозорість та підзвітність публічної адміністрації.
4. Правова: система нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини.
5. Про особу: відомості про фізичну особу, які використовуються для її ідентифікації, реалізації прав та свобод.
6. Довідково-енциклопедична: систематизовані знання про різні сфери життя та діяльності.
7. Соціологічна: дані про думки, цінності, установки та поведінку людей, що використовуються для розуміння суспільних процесів.

Державні органи та органи місцевого самоврядування генерують офіційну документовану інформацію в рамках своєї поточної діяльності, що охоплює законодавчу, виконавчу та судову гілки влади, а також органи місцевого самоврядування.

Основними джерелами цієї інформації є: законодавчі акти України, інші акти, що приймаються Верховною Радою та її органами, акти Президента України, підзаконні нормативні акти, ненормативні акти державних органів, акти органів місцевого і регіонального самоврядування.

Державні органи та органи місцевого самоврядування зобов'язані доводити інформацію до відома заінтересованих осіб. Цей процес може здійснюватися різними способами, аби забезпечити доступність та зрозумілість інформації для всіх, кого вона може стосуватися.

Серед основних методів доведення інформації виокремлюються:

1. Опублікування: офіційні медіа, інформаційні служби, засоби масової інформації, аудіо- та аудіовізуальні мережі.
2. Пряме доведення: усно (інформація доводиться до відома заінтересованих осіб усно на зустрічах, брифінгах, телефонних дзвінках або інших особистих комунікаціях); письмово (інформація надсилається заінтересованим особам у письмовій формі, наприклад, листами, брошурами, електронними листами або

офіційними повідомленнями); інші способи (текстові повідомлення, вебсайти, мобільні додатки або інші сучасні канали комунікації)

3. Ознайомлення з архівними матеріалами: заінтересовані особи мають право на доступ до архівних матеріалів, що містять відповідну інформацію, за умови дотримання встановлених правил та процедур.

4. Публічні виступи: посадові особи можуть оголошувати інформацію під час публічних виступів, прес-конференцій, лекцій, семінарів або інших заходів, доступних для широкої аудиторії.

Державні органи та органи місцевого самоврядування зобов'язані публічно оприлюднювати інформацію про джерела, порядок отримання, використання, поширення та зберігання офіційної інформації. Ця вимога закріплена у законодавчих актах, що стосуються цих органів.

Будь-які закони та інші нормативні акти, які впливають на права, свободи та законні інтереси громадян, не мають юридичної сили, якщо вони не були доведені до публічного відома.

Органи влади доводять до відома правову інформація – це комплекс даних, що описує правову систему, джерела права, його практичне застосування, юридичні факти, правовідносини, правопорядок, правопорушення, а також заходи щодо їхнього запобігання та боротьби з ними. Вона охоплює документи та публічні оголошення, що стосуються права, його структури, джерел, реалізації, юридичних фактів, правовідносин, правопорядку, правопорушень та профілактики. Завдяки правовій інформації ми можемо краще розуміти функціонування правової системи, знати свої права та обов'язки, а також орієнтуватися в юридичних питаннях.

Джерелами правової інформації є Конституція України - основоположний закон, що визначає основи державного ладу, права та свободи людини. Також до них належать Закони та інші нормативно-правові акти, прийняті Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими уповноваженими органами; Міжнародні договори та угоди, ратифіковані Україною, Норми і

принципи міжнародного права, які визнаються Україною, застосовуються у правозастосовній практиці.

Основними даними про особу (персональними даними) є: національність, освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження. Джерелами документованої інформації про особу є видані на її ім'я документи, підписані нею документи, а також відомості про особу, зібрані державними органами влади та органами місцевого і регіонального самоврядування в межах своїх повноважень. Забороняється збирання відомостей про особу без її попередньої згоди, за винятком випадків, передбачених законом. Кожна особа має право на ознайомлення з інформацією, зібраною про неї. Інформація про особу охороняється Законом.

Інформація про фізичну особу – це сукупність даних, що стосуються конкретної ідентифікованої або ідентифікованої особи. Ці дані можуть бути зафіксовані у будь-якій формі та на будь-якому носії, зокрема, але не виключно, у письмовій, електронній, графічній, звуковій або візуальній формі.

До основних категорій інформації про фізичну особу (персональних даних), які можуть бути оприлюднені лише з відкритого доступу належать:

1. Загальні відомості: прізвище, ім'я, по батькові, дата та місце народження, стать, громадянство, місце проживання, реєстраційний номер облікової картки платника податків тощо.
2. Антропометричні дані: фотографія, відбитки пальців, зразки ДНК тощо.
3. Відомості про особисте життя: сімейний стан, склад сім'ї, освіта, релігійні переконання, політичні погляди, стан здоров'я тощо.
4. Професійна інформація: місце роботи, посада, трудовий стаж, доходи тощо.
5. Інші відомості: дані про банківські рахунки, майно, транспортні засоби, членство у клубах та об'єднаннях тощо.

Інформаційно-аналітична діяльність передбачає надання інформація довідково-енциклопедичного характеру – це систематизований масив зафіксованих або публічно оголошених відомостей про соціально-політичне життя, державний устрій та навколишнє природне середовище. До основних

джерел такої інформації належать енциклопедії, словники, довідники, рекламні повідомлення та оголошення, путівники, картографічні матеріали тощо. Окрему категорію джерел складають довідки, що надаються уповноваженими державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, організаціями, їх працівниками та автоматизованими інформаційними системами. Система доступу до цієї інформації регулюється бібліотечним, архівним та іншим галузевим законодавством.

До різновидів інформаційно-аналітичної діяльності належить соціологічна інформація – це сукупність документованих або публічно оголошених відомостей, які описують ставлення окремих громадян та соціальних груп до актуальних подій, явищ, процесів та фактів, що виникають у суспільстві. Її основними джерелами слугують дані, отримані в ході соціологічних досліджень, таких як опитування, спостереження та інші методи збору інформації. Ці дослідження можуть ініціюватися як державними органами, так і об'єднаннями громадян, зареєстрованими у встановленому порядку.

Джерелами інформації є передбачені або встановлені Законом носії інформації: документи та інші носії інформації, які являють собою матеріальні об'єкти, що зберігають інформацію, а також повідомлення засобів масової інформації, публічні виступи.

Суть соціальної інформації полягає в охопленні політично та соціально значущих тем, пов'язаних з взаємодією між громадянами та відповідними соціальними інститутами. В контексті цього можна стверджувати, що соціальна інформація нерозривно синтезується з владою, пронизуючи її саму.

I. Ллойд описує три ключові сфери, де соціальна інформація відіграє істотну роль у житті людей:

1. Соціальний захист та страхування: інформація про доступні послуги, права та можливості у цій сфері допомагає людям отримати необхідну підтримку та захист.

2. Реалізація життєвих шляхів: доступ до інформації про освіту, кар'єрні можливості, різні життєві траєкторії дозволяє людям робити свідомий вибір та будувати своє майбутнє.

3. Планування соціальних змін: завдяки соціальній інформації люди можуть розуміти тенденції розвитку суспільства, брати участь у прийнятті рішень та сприяти позитивним змінам [44].

Головними напрямками і способами інформаційної діяльності є:

1. забезпечення доступу громадян до інформації;
2. створення національних систем і мереж інформації;
3. зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності;
4. забезпечення ефективного використання інформації;
5. сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів;
6. створення загальної системи охорони інформації;
7. сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації і гарантування інформаційного суверенітету України.

Державну інформаційну діяльність здійснюють органи державної влади загальної компетенції, а також відповідні органи спеціальної компетенції.

Інформаційна діяльність є важливою складовою суспільного життя. Вона спрямована на задоволення інформаційних потреб громадян, суспільства і держави.

Основними напрямками інформаційної діяльності є:

1. Політичний напрям спрямований на формування політичної свідомості громадян, забезпечення їхньої участі в політичному житті суспільства, формування громадської думки щодо політичних процесів.
2. Економічний передбачає забезпечення громадян, підприємств, організацій та держави інформацією про економічні процеси, розвиток економіки, стан ринку, тощо.

3. Соціальний напрям забезпечує задоволення інформаційних потреб громадян у сфері соціальних відносин, соціальної політики, соціального захисту, тощо.
4. Духовний напрям задовольняє інформаційні потреби громадян у сфері культури, мистецтва, освіти, науки, тощо.
5. Екологічний напрям спрямований на забезпечення громадян інформацією про стан навколишнього середовища, екологічні проблеми, тощо.
6. Науково-технічний напрям передбачає висвітлення інформації про науково-технічний прогрес, розвиток науки і техніки, тощо.
7. Міжнародний напрям спрямований на забезпечення громадян інформацією про міжнародні відносини, розвиток міжнародного співробітництва, тощо.

Ці напрями тісно пов'язані між собою і перетинаються. Наприклад, економічна інформація може мати важливе політичне значення, соціальна інформація може стосуватися екологічних проблем, тощо.

В сучасному світі, з розвитком інформаційних технологій, інформаційна діяльність набуває все більшого значення. Інформація стає одним із найважливіших ресурсів, від якого залежить розвиток суспільства та держави.

Одним із пріоритетних напрямів інформаційної діяльності є забезпечення доступу громадян до інформації. Це означає, що громадяни мають право отримувати інформацію з будь-яких джерел, включаючи державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, організації, ЗМІ, тощо.

Іншим пріоритетним напрямом є захист інформації. Це означає, що інформація має бути захищена від несанкціонованого доступу, використання, поширення, тощо.

Інформаційна діяльність є складним і багатогранним процесом. Вона має важливе значення для розвитку суспільства та держави.

Провідні напрямки інформаційної діяльності органів влади України визначаються Законом України «Про інформацію» та Стратегією розвитку інформаційного суспільства України на 2020-2030 роки.

До основних напрямків інформаційної діяльності органів влади відносяться:

1. Забезпечення доступу громадян до інформації. Цей напрямок передбачає створення сприятливих умов для отримання громадянами інформації про діяльність органів влади, їхні рішення та політику. Він реалізується шляхом відкритості інформації, доступності офіційних веб-сайтів органів влади, а також шляхом проведення інформаційних кампаній та заходів.
2. Створення національних систем і мереж інформації забезпечує розвиток інфраструктури інформаційного суспільства, включаючи створення державних інформаційних систем та мереж, а також забезпечення доступу до них громадян.
3. Зміцнення матеріально-технічних, фінансових, організаційних, правових і наукових основ інформаційної діяльності. Забезпечення органів влади необхідними матеріальними ресурсами, фінансуванням, організаційною структурою та нормативно-правовою базою для ефективної інформаційної діяльності.
4. Забезпечення ефективного використання інформації для ефективного управління державою та суспільством, а також для задоволення інформаційних потреб громадян.
5. Сприяння постійному оновленню, збагаченню та зберіганню національних інформаційних ресурсів України, включаючи збір, зберігання та обробку інформації про різні аспекти життя суспільства.
6. Створення загальної системи охорони інформації від несанкціонованого доступу, використання, розголошення та знищення.
7. Сприяння міжнародному співробітництву в галузі інформації та гарантування інформаційного суверенітету України передбачає розвиток міжнародного співробітництва в галузі інформації, а також захист інформаційного суверенітету України.
8. Сприяння задоволенню інформаційних потреб закордонних українців доступом до інформації про Україну та її діяльність.

Важливим напрямком інформаційної діяльності органів влади є також розвиток інформаційної культури громадян. Цей напрямок передбачає формування в громадян навичок критичного мислення, розуміння маніпуляцій з інформацією та безпечного використання Інтернету.

В Україні в останні роки спостерігається значний розвиток інформаційної діяльності органів влади. Це пов'язано з глобалізацією інформаційного простору. В сучасному світі інформація поширюється все швидше і ширше, тому органи влади повинні бути присутніми в інформаційному просторі для ефективного спілкування з громадянами.

Значний вплив має розвиток Інтернету, який став основним джерелом інформації для більшості громадян, тому органи влади повинні активно використовувати Інтернет для поширення інформації про свою діяльність.

Зростає роль інформаційної політики, адже вона є більш важливим інструментом державного управління, тому органи влади повинні розробляти та реалізовувати ефективну інформаційну політику.

Завдяки цим факторам інформаційна діяльність органів влади в Україні стає все більш відкритою, прозорою та ефективною.

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВЛАДИ

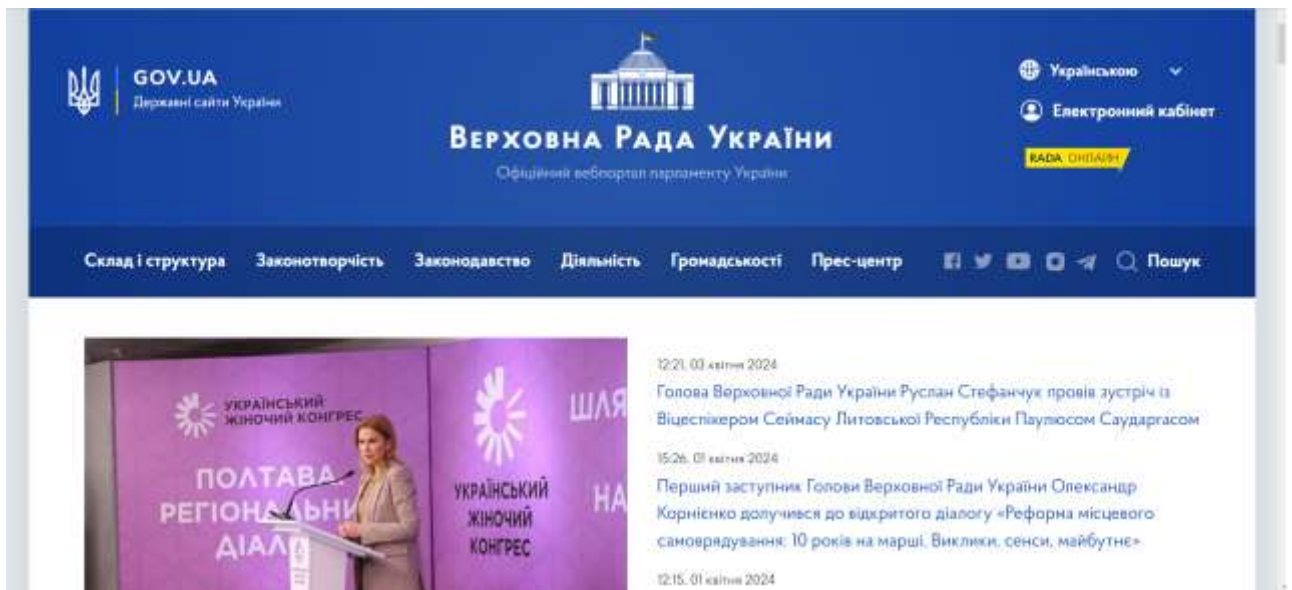
2.1 Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності органів законодавчої влади

До законодавчої влади в Україні належить Верховна Рада України. Вона виконує функцію законотворчості та контролю за дотриманням чинного законодавства. Також вона приймає закони та інших нормативно-правові акти, затверджує бюджет України, визначає основні засади внутрішньої та зовнішньої політики, контролює діяльність Кабінету Міністрів України, формує та звільняє склад Кабінету Міністрів України, призначає на посади та звільняє з посад суддів Конституційного Суду України, Верховного Суду України, інших судів, затверджує зміни до Конституції України, проголошує амністію, вживає заходів щодо забезпечення оборони України, державної безпеки, охорони суспільного порядку. Такий спектр функцій та повноважень потребує застосування широкого спектру інструментів для здійснення інформаційно-комунікативної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» органи законодавчої влади мають надавати доступ до публічної інформації. Верховна Рада України веде активну інформаційну діяльність, щоб забезпечити прозорість та підзвітність своєї роботи, а також інформувати громадян про законодавчі процеси та важливі події.

Основні напрямки інформаційної діяльності Верховної Ради України здійснюються через офіційний вебсайт. Це головне джерело інформації про діяльність органу законодавчої влади. На ньому можна знайти тексти законів, законопроектів, постанов, протоколів засідань, стенограми пленарних засідань, а також новини, фото та відеоматеріали.

Інформаційні інструменти відіграють важливу роль у роботі Верховної Ради України. Їх використовують для організації законодавчого процесу, зокрема для реєстрації та обробки законопроектів, підготовки та публікації документів, інструменти для голосування та прийняття законів, а також публікування законів та інших нормативних актів (рис. 2.1.1.).

Рис. 2.1.1. Інструменти на офіційному сайті Верховної Ради України

Під час дії воєнного стану на офіційному сайті застосовується інформаційний інструмент «Ми разом – проти російської агресії», який дозволяє ознайомлюватись із законами та постановами, прийнятими у воєнний час. У період з 24.02.2022 по березень 2024 року завдяки цьому інструменту опубліковано 1479 законів та постанов. Наприклад: «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист», «Про здійснення Запорізькою обласною військовою адміністрацією, начальником Запорізької обласної військової адміністрації повноважень, передбачених частиною третьою статті 10 та частиною третьою статті 15 Закону України «Про правовий режим воєнного стану», «Про направлення депутатського запиту групи народних депутатів України Президенту України», «Про направлення депутатського запиту народного депутата України Савчук О.В. Президенту України», Про прийняття за основу проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю.

Завдяки інструментам на офіційному сайті забезпечується робота апарату Верховної Ради, зокрема календарне забезпечення подій, адміністративне та господарське обслуговування, інформаційна та технічна підтримка (рис. 2.1.2).

Це дозволяє забезпечувати доступ до публічної інформації, технічно надавати підтримку громадськості для ознайомлення з подіями уряду та здійснювати адміністрування.

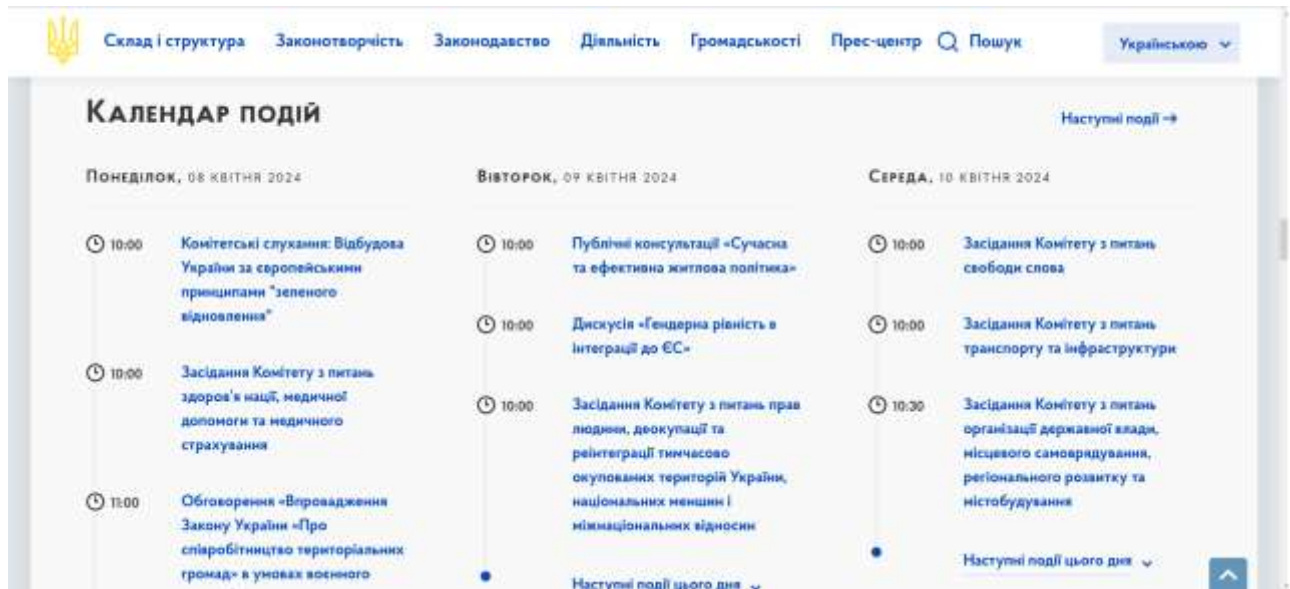

Рис. 2.1.2 Інформаційні інструменти на офіційному сайті

Для аналітичної діяльності використовуються цифрові інструменти фіксації даних з метою створення аналітичних матеріалів за підсумками попередніх пленарних засідань. Це дозволяє ознайомлюватися з хронологією розгляду законопроектів, результатів розгляду питань порядку денного пленарних засідань Верховної Ради України, ознайомлюватися з електронними протоколами, стенограмами пленарних засідань, зокрема в комітетах, комісіях, фракціях і групах. Також цей інструмент для аналітичної діяльності дозволяє висвітлювати статистику голосувань народних депутатів. Завдяки аналітичним засобам презентуються результати дослідження з питань законодавства, бюджету, економіки, соціальної політики, міжнародних відносин тощо, готуються експертні висновки щодо проектів законів, концепцій розвитку законодавства, програмних документів.

Аналітична діяльність Верховної Ради України передбачає здійснення моніторингу реалізації законів та інших актів ВРУ. Для цього застосовуються опис як інструмент фіксування та систематизації зібраних даних про

законотворчість та законодавства. Наприклад, систематизуються міжнародні документи, переклади документів, розподіляються документи згідно з юридичною класифікацією, розподіляються документи, прийняті Верховною Радою України, за комітетами та скликаннями (рис. 2.1.3)

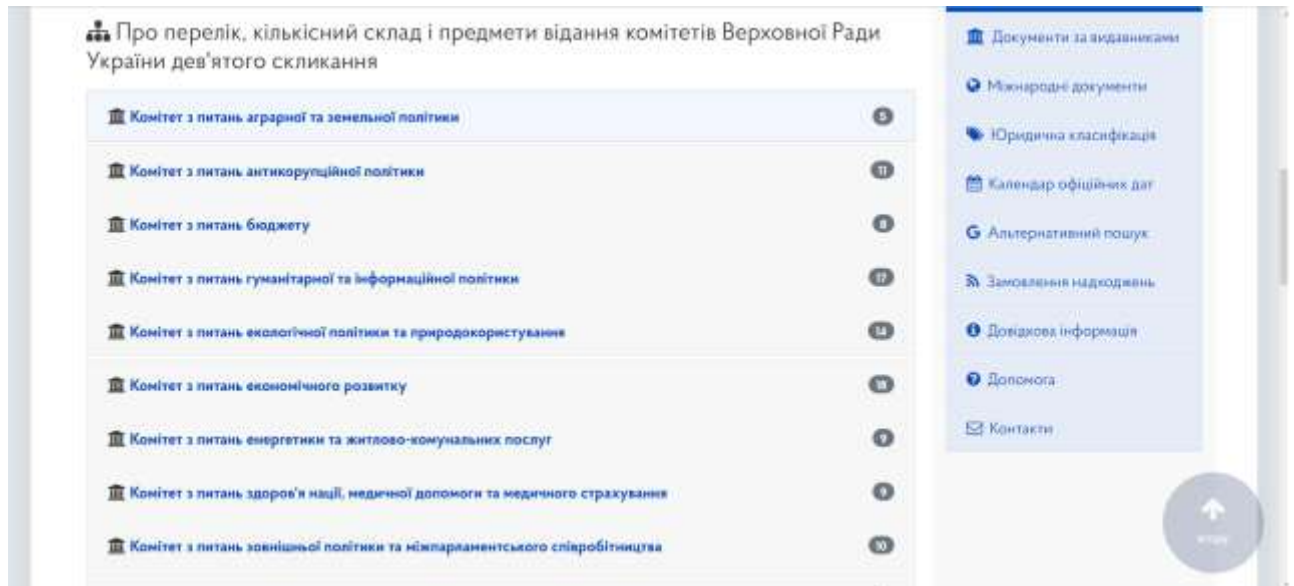

Рис. 2.1.3 Аналітичний інструмент опис

Апарат надає інформаційно-консультаційні послуги народним депутатам та іншим суб'єктам законодавчого процесу для цього використовуються методи аналогії та систематизації.

Для організації аналітичної діяльності використовуються програмні інструменти, зокрема системи управління базами даних, які зберігають та організовують великі обсяги даних, забезпечують доступ до них та їх аналіз. Наприклад, на офіційному сайті розташована термінологія законодавства, яка завдяки програмним інструментам надає доступ до 96681 терміну станом на 02.04.2024.

В соціальних мережах Верховної Ради України використовуються інструменти для підтримки роботи депутатів, зокрема організується доступ до інформації та документів, здійснюється спілкування з громадськістю, анонсуються та публікуються офіційні виступи апарату, а також організовуються зустрічі та заходи.

Інформаційні інструменти діяльності Верховної Ради України використовуються для навчання, які дозволяють вивчати нові теми, розвивати навички, готувати до іспитів тощо, зокрема на офіційному сайті функціонує платформа «Освітній центр». Вона містить інтерактивні уроки для відвідувачів щодо діяльності Верховної Ради України та основ парламентаризму; розробку цікавих інформаційних та просвітницьких матеріалів; проведення зустрічей та майстер-класів з народними депутатами України; організація дебатів, виступів, обговорень. За допомогою платформи ZOOM фахівці Освітнього центру Верховної Ради України навчають бажаючих з використанням різноманітних інтерактивних засобів. Зокрема, проведені онлайн-уроки з парламентаризму – це інтерактивні заняття для учнів різного віку, які сприяють становленню громадянської самосвідомості та формуванню правової і політичної культури школярів. Також проведені онлайн-уроки з моделювання засідання Комітету Верховної Ради України та з народним депутатом України.

У соціальних мережах Верховної Ради України спостерігаємо інформаційний інструмент – відкриті дані, які призначені для надання доступу до публічної інформації Верховної Ради України та передбачають доступ до інформації з можливістю її наступного безкоштовного використання. Портал було розроблено згідно Меморандуму про співпрацю між Апаратом Верховної Ради, Громадянською мережею ОПОРА та Держагенством з питань електронного врядування за підтримки Програми розвитку ООН. Зокрема, завдяки такому інструменту надається першочерговий перелік наборів відкритих даних, розпорядником яких є Верховна Рада України, згідно Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. На офіційному сайті розташовані такі відкриті дані:

1. Нормативно-правова база України (база даних «Законодавство України»).
2. Інформація про розгляд питань порядку денного Верховної Ради України.
3. Інформація про законопроекти, що зареєстровані у Верховній Раді України.
4. Інформація про народних депутатів України.

Для організації інформаційної діяльності розроблено цифрові інструменти: додатки, сервіси та інші ресурси, що побудовані на базі відкритих даних Верховної Ради України (рис. 2.1.4).

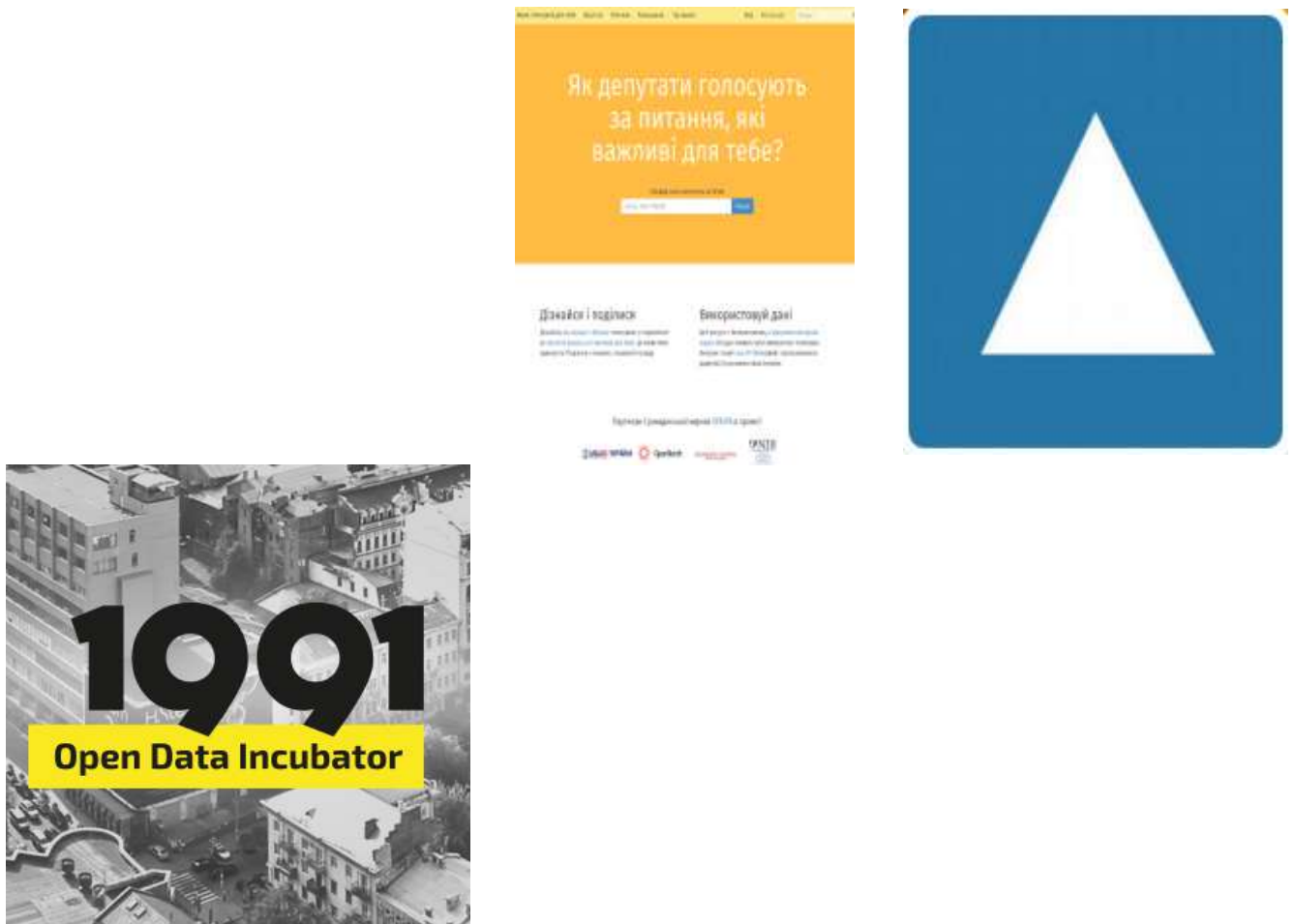

Рис. 2.1.4 Цифрові інструменти ВРУ

Зокрема, функціонує плагін «Maitreya» Microsoft Word для роботи з нормативно-правовими документами, який розроблений за підтримки Інкубатора відкритих даних 1991. Інтерактивний додаток «RADA4YOU» дозволяє слідкувати за тим, як депутати голосують і дізнаватися про їхню справжню позицію. Кожному користувачу надається можливість власноруч прослідкувати, якими є політична позиція та результати діяльності народних депутатів. Тут можна подивитися увесь список політик. Також надається можливість зворотного зв'язку та висловлення власної позиції.

Інформаційний цифровий інструмент «Rada.OPORA» окреслює найпоширеніші теми про які найбільше говорять українські політики та результати голосування під час засідань Верховної Ради України. Завдяки цьому сервісу є можливість знайти інформацію про всіх депутатів України, побачити інфографіку з результатами поіменного та рейтингового голосування, аналітику (звіти, рейтинги, комітети, мапу округів).

Інформаційно-аналітична діяльність презентується за допомогою ресурсу «TEXTY.org.ua», який представляє інфографіку, аналізує та візуалізує роботу Верховної Ради України.

Пресслужба Верховної Ради України готує та публікує пресрелізи, повідомлення для ЗМІ, організовує пресконференції та брифінги. Це традиційні інформаційні інструменти, які використовуються для збору, зберігання, обробки, аналізу та поширення інформації.

До інформаційного інструменту Верховної Ради України належить телеканал «Рада», який на YouTube транслює пленарні засідання, засідання комітетів, пресконференції та інші події, що відбуваються в органі законодавчої влади. Цей інформаційний інструмент з 177 тис. підписників, містить 33 тис. відео та створений 15 грудня 2015 року. На телеканалі здійснюється інформаційна діяльність, яка структурується за типами контенту

- прямі трансляції пленарних засідань Верховної Ради України;
- новини та події з життя парламенту;
- коментарі та аналітика від експертів;
- інтерв'ю з народними депутатами;
- програми про законодавчу діяльність;
- архівні записи засідань Верховної Ради

Офіційний канал Верховної Ради України надає доступ до достовірної та актуальної інформації про роботу парламенту, що є значною перевагою. Також проводить прямі трансляції, що надає можливість стежити за пленарними засіданнями в реальному часі. Канал пропонує широкий спектр інформаційних та аналітичних програм, а також інтерв'ю з ключовими фігурами української

політики. Канал доступний українською та англійською мовами. Проте необхідно зауважити, що канал «Рада» має невелику аудиторію та популяризується тільки через офіційний сайт, що зменшує його активність серед громадськості. Телеканал «Рада» – це цінний інструмент для інформаційної діяльності Верховної Ради України, адже пропонує широкий спектр інформаційних та аналітичних програм, а також прямі трансляції пленарних засідань. Однак канал може покращити свій інтерфейс та більш активно промотувати себе для збільшення аудиторії.

Активна інформаційно-аналітична діяльність наявна в соціальних мережах Facebook, Instagram, Twitter та Telegram, де оприлюднюються новини, фото та відеоматеріали.

Верховна Рада України використовує різноманітні інструменти для організації інформаційно-аналітичної діяльності в соціальній мережі Facebook. На сторінці публікується інформаційні матеріали: новини про законодавчі акти, події та засідання, а також відео та фото. Відбувається зворотний зв'язок з громадянами, надаються відповіді на коментарі та питання. Проводяться онлайн-трансляції важливих подій. До переваг цього інформаційного інструменту належать:

1. Широке охоплення, адже на сторінці значна кількість підписників, що дозволяє їй охопити значну аудиторію.
2. Оперативне оприлюднення актуальних новин та інформації про діяльність Верховної Ради.
3. Інтерактивна можливість громадянам спілкуватися з представниками влади та брати участь у обговоренні важливих питань.
4. Прозора діяльність, зокрема громадяни можуть спостерігати, як працює Верховна Рада.

Проте через необхідність прозорого висвітлення інформаційної діяльності часто на сторінці наявні негативні коментарі від користувачів, які незадоволені діяльністю Верховної Ради, тому необхідно вчасно модерувати коментарі, що призводить до поширення нецензурної лексики та образ.

Сторінка Верховної Ради України у Facebook є ефективним інструментом для комунікації з громадянами. Проте сторінці потрібно вдосконалюватися, щоб стати ще більш інформативною та інтерактивною.

Інструментом комунікативної діяльності Верховної Ради України є запити на публічну інформацію, які можна здійснювати на офіційному сайті.

Основними інформаційними інструментами Верховної Ради України є система електронного документообігу, яка використовується для реєстрації, обробки та зберігання документів, система «Законодавство України», що вміщує тексти законів, кодексів, постанов та інших нормативних актів. Інформаційну діяльність уряду забезпечує система «Стенограми пленарних засідань», яка містить тексти стенограм пленарних засідань Верховної Ради.

Інформаційно-аналітична діяльність Верховної Ради України представлена в Instagram. На аккаунт підписані 53 тисячі громадян та містить 1415 публікацій.

У цій соціальній мережі проводиться інформаційна діяльність за допомогою візуальних засобів: фото та відео з засідань парламенту, комітетів та інших заходів (рис. 2.1.5).

Рис. 2.1.5 Цифрові інструменти в Instagram

В соціальній мережі використовуються цифрові інструменти, зокрема подається інфографіка про законопроекти та важливі події, надаються пояснення законів та їх впливу на життя людей, оприлюднюються звернення народних депутатів та керівництва парламенту. На соціальній сторінці подається пізнавальний контент про історії про українців, які роблять свій внесок у перемогу України, історичні факти про першу Конституцію України, створення Української Центральної Ради тощо.

Сучасні інструменти використовуються для інформування громадян про діяльність парламенту, збільшують прозорість та підзвітність влади, залучають громадян до законодавчого процесу, формують позитивний імідж парламенту, а також виконують пізнавально-просвітницьку функцію.

Аккаунт Верховної Ради в Instagram є одним із найпопулярніших серед українських державних органів. Візуальні інструменти в цій соціальній мережі переважають, зокрема фото з короткими підписами, що описують події, законодавчі акти, або ініціативи. Відео використовуються для більш детального

висвітлення подій або інтерв'ю. Сторіз використовуються для анонсів подій, опитування думки підписників, або демонстрації «за лаштунками» роботи парламенту. Прямі ефіри застосовуються для трансляції пленарних засідань, пресконференцій, або інших важливих подій.

Комунікаційним інструментом є електронна приймальня Верховної Ради України, яка використовується для подання звернень громадян. Уряд використовує низку сучасних інструментів для інформаційно-аналітичної діяльності, зокрема, у 2023 році Верховна Рада запустила нову платформу для електронних петицій, 2022 почала трансляцію своїх пленарних засідань у Facebook, у 2021 році запустила чат-бот у Telegram.

Верховна Рада України прагне використовувати найсучасніші комунікативні технології, щоб забезпечити ефективну комунікацію з громадянами.

Отже, Верховна Рада України використовує інструменти для інформаційно-аналітичної діяльності, щоб зробити законодавчий процес більш прозорим і доступним відповідно діяти в межах Закону «Про доступ до публічної інформації». Також вони підвищують ефективність роботи депутатів та покращують якість надання послуг громадянам. Сучасні інструменти дозволили впровадити електронного голосування за законопроекти та інші питання дистанційно. Також це розширило доступ до інформації громадянам про діяльність Верховної Ради, депутатів та законодавчі акти.

Інформаційні технології є важливим інструментом для забезпечення ефективної роботи Верховної Ради України. Їх розвиток дозволяє зробити законодавчий процес більш прозорим, доступним та ефективним, а також покращує якість надання послуг громадянам.

Важливо зазначити, що Верховна Рада України постійно вдосконалює свої комунікативні технології, щоб зробити свою роботу більш відкритою та прозорою для громадян.

2.2 Інструменти інформаційної діяльності виконавчої влади в соціальних медіа

До вищих органів виконавчої влади належить Кабінет Міністрів України, який відповідно до Конституції України забезпечує проведення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання законів України, актів Президента України. Інформаційна діяльність Кабінету Міністрів України є складовою його загальної діяльності та спрямована на забезпечення доступу до публічної інформації, прозорості та відкритості діяльності, інформування громадськості про діяльність та забезпечення зворотного зв'язку з громадськістю.

Основні напрямки інформаційної діяльності зосереджені на офіційному вебсайті Кабінету Міністрів України, який містить низку рубрик (рис.2.1.6):

- офіційні документи КМУ (постанови, розпорядження, протоколи засідань);
- новини про діяльність КМУ;
- контактна інформація для зворотного зв'язку;
- доступ до публічної інформації;
- можливість подати електронне звернення.

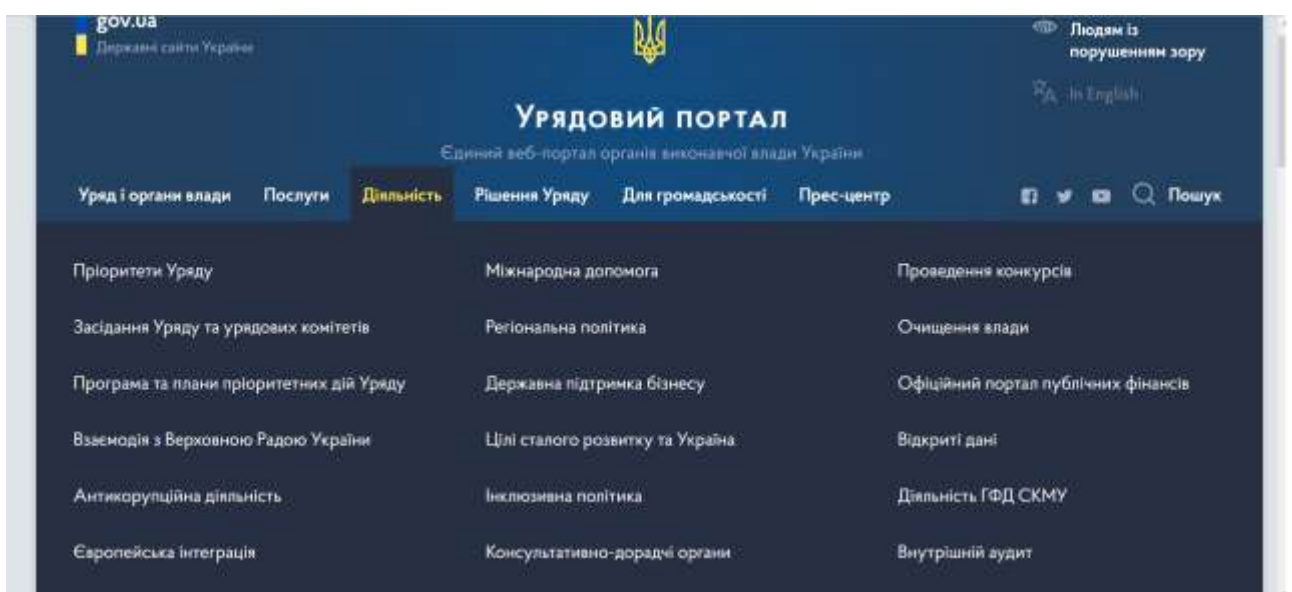

Рис. 2.1.6 Інформаційна діяльність Кабінету Міністрів України

Сучасні інструменти використовуються для організації прес-конференцій, брифінгів, заходів для ЗМІ, співпраці з громадськістю, а також надають інформації для медіа про діяльність Кабінету Міністрів України.

На офіційному сайті спостерігаємо різноманітні форми інформаційної діяльності органу влади:

- видання друкованих та електронних інформаційних матеріалів;
- проведення семінарів, конференцій, інших заходів;
- співпраця з громадськими організаціями

Активна інформаційна діяльність Кабінету Міністрів України здійснюється відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації». Тому на офіційному вебсайті органу влади та Урядовому порталі розміщено розділи «Доступ до публічної інформації», де можна:

1. Ознайомитися з переліком інформації, що підлягає оприлюдненню.
2. Подати запит на отримання публічної інформації.
3. Оскаржити відмову у наданні публічної інформації.

Комунікативні інструменти наявні для організації зворотного зв'язку з громадськістю. Кабінет Міністрів України забезпечує можливість громадянам звертатися з пропозиціями, зауваженнями, скаргами, а також проводить моніторинги та опитування громадської думки, аналізує звернення громадян.

Аналітична діяльність є невід'ємною складовою роботи Кабінету Міністрів України і спрямована на забезпечення прийняття обґрунтованих та ефективних управлінських рішень. Для цього використовуються стандартні аналітичні інструменти:

1. Стратегічне планування: розробка та реалізація Стратегії розвитку України, а також інших програмних документів, що визначають пріоритети державної політики.

2. Моніторинг та прогнозування: збір та аналіз інформації про соціально-економічний стан країни, тенденції розвитку світового господарства, ризики та виклики, що можуть впливати на Україну.

3. Підготовка проектів нормативно-правових актів: аналіз проблемних питань, що потребують законодавчого врегулювання, розробка проектів законів, постанов КМУ, інших нормативно-правових актів.

4. Оцінка ефективності державної політики: проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації державних програм, проектів та заходів.

5. Інформаційно-аналітичне забезпечення: підготовка аналітичних довідок, оглядів, прогнозів, інформаційних бюлетенів та інших матеріалів для потреб.

Для організації аналітичної діяльності Кабінету Міністрів України використовуються програмні інструменти. Секретаріат Кабінету Міністрів України: забезпечує організаційне, експертно-аналітичне, правове, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності КМУ для цього використовується інструмент «система управління базами даних».

Одним з ключових програмних інструментів Кабінету Міністрів України є інфографіка (рис. 2.1.7)

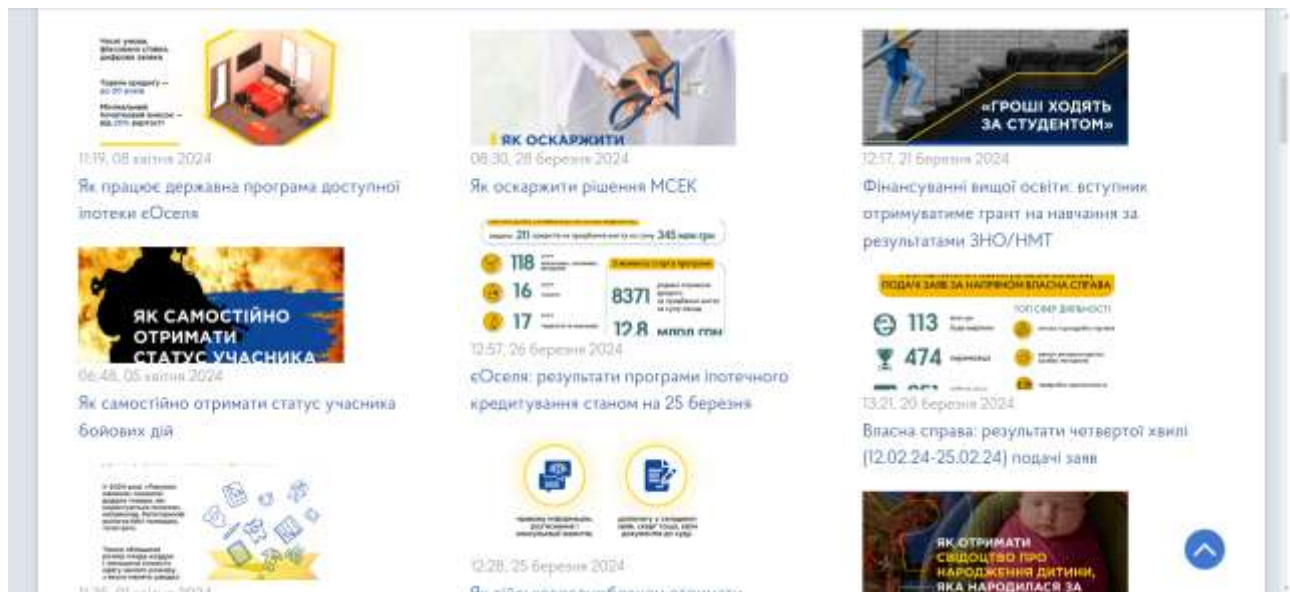

Рис. 2.1.7. Інфографіка в діяльності Кабінету Міністрів України

В період з січня по березень 2024 підготовлено близько 50 інфографік на різні теми та проблеми, наприклад: «Як працює державна програма доступної іпотеки «Оселя», «Як самостійно отримати статус учасника бойових дій», «Як отримати «пакунок малюка», «Як ветеранам отримати компенсацію на купівлю

житла», «Як оскаржити рішення МСЕК», «Оселя: результати програми іпотечного кредитування станом на 25 березня».

Урядові комітети Кабінету Міністрів України здійснюють координацію діяльності міністерств та інших органів виконавчої влади з питань, що належать до їх компетенції, проводять аналіз та готують пропозиції щодо вирішення проблемних питань, тому використовують програмні комплекси для аналітики.

Аналітичну діяльність здійснюють центри досліджень та аналітики, для цього використовують спеціалізовані інструменти: наукові дослідження, аналітичні матеріали та прогнози з актуальних проблем соціально-економічного розвитку України.

Спеціалізовані інструменти використовують експертні та консультативні органи Кабінету Міністрів України, зокрема: розробки та реалізації державної політики, експертиза проектів нормативно-правових актів, консультації з питань, що належать до їх компетенції.

Отже, інструменти інформаційно-аналітичної діяльності використовуються для прийняття обґрунтованих та ефективних управлінських рішень. Аналітичні технології допомагають Уряду краще зрозуміти проблеми та визначити оптимальні шляхи їх вирішення. Також це підвищує прозорість та підзвітність влади, адже результати аналітичної роботи Кабінету Міністрів України оприлюднюються на офіційному вебсайті Уряду, що дає можливість громадськості ознайомитися з ними та взяти участь у обговоренні актуальних питань. Завдяки інформаційним інструментам вдосконалюється система державного управління, адже оприлюднюються та здійснюються аналітичні дослідження, що допомагає ідентифікувати проблемні питання в системі державного управління та розробити рекомендації щодо їх вирішення.

До органів виконавчої влади належать 19 міністерств та підпорядковані їм органи, 25 державних служб та 15 агентств.

Значна кількість сучасних технологій спостерігається в інформаційно-аналітичній діяльності Міністерства освіти та науки України, які покращують співпрацю та надають якісні освітні послуги (рис. 2.1.8).

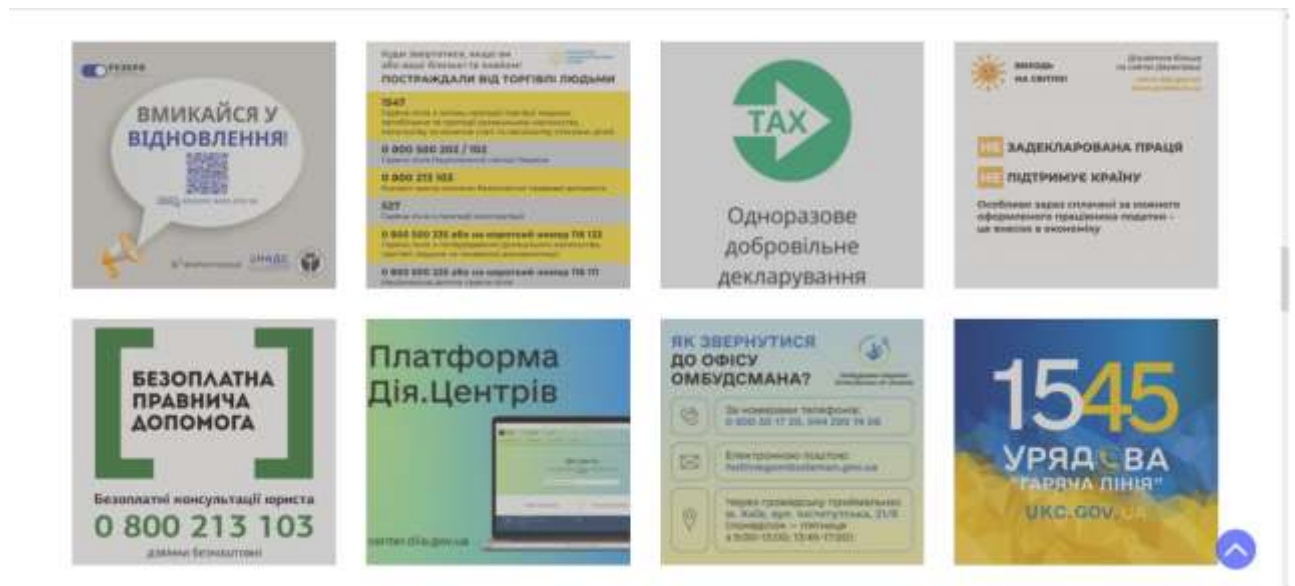

Рис. 2.1.8. Цифрові інструменти Міністерства освіти та науки України

Міністерство освіти та науки для організації інформаційної діяльності використовує різноманітні цифрові інструменти:

1. Електронні сервіси для обліку та аудиту знань:

- Єдина державна електронна база з питань освіти містить інформацію про освітні програми, заклади освіти, педагогічних працівників, учнів та студентів.
- Система подання заяв до закладів вищої освіти дозволяє абітурієнтам подавати заяви до закладів вищої освіти в електронному вигляді.
- Інформаційна система управління освітою автоматизує облік та звітність у сфері освіти.
- Електронний журнал та щоденник: [видалено недійсну URL-адресу] - дозволяє вчителям вести журнали та щоденники в електронному вигляді, а також спілкуватися з батьками учнів.

2. Онлайн-курси:

- Всеукраїнська онлайн-школа пропонує безкоштовні онлайн-курси для учнів 1-11 класів.

- Національна платформа відкритої освіти пропонує онлайн-курси від провідних українських університетів.
- Навчальна платформа Prometheus пропонує онлайн-курси з різних галузей знань.

Міністерство освіти і науки України застосовує інформаційний інструмент – дайджест, в якому оприлюднює новини, можливості, зміни у сфері освіти і науки в регулярній email-розсилці.

Дайджест структурується відповідно до актуальності новин за напрямками, а також подаються загальна інформація з сфери освіти і науки. З новинних блоків громадськість дізнається про ухвалення важливих для сфери освіти і науки законодавчих актів а нововведення. Окремий блок інформації стосується програм з підвищення кваліфікації та вдосконалення навичок, конкурси, вебінари тощо. До дайджесту додаються рекомендації, посібники та інші корисні матеріали. Рубрикація дайджесту така: дошкілля, шкільна освіта, вища освіта, наука та інновації.

Міністерство освіти та науки України один з небагатьох органів влади, який позиціонує свою діяльність в 7 соціальних мережах: Facebook, Instagram, LinkedIn, Telegram, X, TikTok, YouTube.

Для організації інформаційно-аналітичної діяльності в соціальних мережах використовуються стандартні інструменти, зокрема оперативне інформування для швидкого оприлюднення новин, оголошень та офіційних заяв. Також до цього різновиду інструментів належить забезпечення зворотного зв'язку, зокрема своєчасного реагування на коментарі та запитання користувачів, що свідчить про відкритість та доступність до комунікації.

Спостерігаються інтерактивні інструменти для залучення аудиторії. Зокрема, використання різноманітних форматів опитування, вікторин та конкурси, щоб заохочувати підписників до активної участі.

Візуальні інструменти створюють привабливість контенту, адже на сайті публікуються естетичні фото та відео, які роблять інформацію більш цікавою та переконливою.

В інформаційно-аналітичній діяльності використовується інфографіка для візуалізації складних тем та даних, що робить їх більш доступними для розуміння (рис. 2.1.9)

Рис. 2.1.9. Інфографіка в соціальних мережах Міністерства освіти та науки України

Враховуючи потребу в інклюзивній освіті, Міністерство освіти та науки України використовує субтитри для відео та текстовий опис зображень, щоб зробити контент доступним для людей з вадами слуху та зору.

Серед аналітичних інструментів спостерігаємо звіти про діяльність та результати роботи, що свідчить про прозорість та підзвітність.

Загалом, Міністерство використовує Instagram як ефективний інструмент для комунікації з освітянами, учнями, та громадськістю. Завдяки актуальному, інтерактивному, візуально привабливому, доступному, прозорому, та ефективному контенту МОН успішно досягає своїх комунікативних цілей.

Отже, органи влади використовують сучасних інструменти для того, щоб підвищувати якість контенту, збільшувати доступ до інформації, підвищувати мотивацію до послуг, розвивати інновації в поданні публічної інформації. Вони дотримуються Закону України «Про доступ до публічної інформації» для організації та планування інформаційно-аналітичної діяльності.

ВИСНОВКИ

В теоретичному розділі проаналізовано правове регулювання інформаційно-аналітичної діяльності. Зокрема, встановлено, що органи влади інформаційно-аналітичну діяльність здійснюють відповідно до Закону України «Про інформацію», яке окреслює право громадян України на отримання та доступ до інформації. У ньому позначені правові основи інформаційної діяльності.

Відповідно до Закону України «Про інформацію» під інформаційною діяльністю розуміється сукупність дій, які спрямовані на задоволення інформаційних потреб громадян, юридичних осіб і держави.

З метою запобігання негативним явищам в інформаційному просторі України розроблена комплексна система законодавчих актів. Завдяки цій системі держава може впроваджувати дієву інформаційну політику, яка, в свою чергу, забезпечить більш досконале функціонування ЗМІ.

В Україні на законодавчому рівні вжито заходів, спрямованих на подолання проблем у сфері інформації. Ці заходи дають можливість державі вести послідовну інформаційну політику, що сприятиме покращенню роботи засобів масової інформації.

Отже, Закон «Про інформацію» відіграє ключову роль у забезпеченні демократичних засад в Україні. Він гарантує право громадян на вільний доступ до інформації, що є необхідною умовою для реалізації інших прав та свобод, а також для розвитку суспільства в цілому.

В першому розділі окреслено основні принципи інформаційної діяльності:

1. Свобода одержання, використання, поширення та зберігання інформації;
2. Відповідальність за поширення недостовірної, неточної або неправдивої інформації;
3. Недопущення обмеження доступу до інформації, крім випадків, передбачених законом;
4. Недопущення використання інформації з метою пропаганди війни, насильницьких дій, ненависті чи дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак.

Наступним важливим законом щодо регулювання інформаційної діяльності є Закон України «Про доступ до публічної інформації». Він визначає порядок здійснення та забезпечення права кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» є одним із найважливіших законів в Україні, що сприяє прозорості та відкритості влади. Закон гарантує право кожного на доступ до інформації, що знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної

інформації, визначених цим Законом, та інформації, що становить суспільний інтерес.

Закон визначає, що публічна інформація є відкритою, крім випадків, встановлених законом. До публічної інформації належать:

4. інформація про діяльність суб'єктів владних повноважень, а також про діяльність інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом;
5. інформація, що становить суспільний інтерес;
6. інформація, що становить інтерес для особи, яка запитує інформацію.

Відповідно до Закону «Про доступ до публічної інформації» до регулювання інформаційної діяльності належать:

1. Громадяни мають право отримувати інформацію, яка зберігається у владних структурах, у розпорядників публічної інформації, визначених законом та стосується суспільних інтересів.
2. Інформація є публічною, якщо вона належить державі, органам місцевого самоврядування, підприємствам, установам і організаціям, які фінансуються з бюджетних коштів, або якщо вона є суспільно значущою.
3. Суб'єкт володіння інформацією зобов'язаний на безоплатній основі надати її запитувачу, за винятком випадків, встановлених чинним законодавством.
4. Запитувач володіє правом оскаржити в судовому порядку рішення суб'єкта володіння інформацією про відмову у наданні інформації.

В другому розділі встановлено, що інформаційна діяльність охоплює різні сфери життя: політичну, економічну, соціальну, духовну, екологічну, науково-технічну, міжнародну.

Відповідно держава зобов'язана створювати та розвивати інформаційні системи, мережі, банки даних, забезпечувати їх належне функціонування, гарантувати свободу інформаційної діяльності всім громадянам та юридичним особам.

В практичному розділі досліджена специфіка інформаційно-аналітичної діяльності органів законодавчої влади. Зокрема, з'ясовано, що до законодавчої

влади в Україні належить Верховна Рада України. Вона виконує функцію законотворчості та контролю за дотриманням чинного законодавства.

Інформаційні інструменти відіграють важливу роль у роботі Верховної Ради України. Їх використовують для організації законодавчого процесу, зокрема для реєстрації та обробки законопроектів, підготовки та публікації документів, інструменти для голосування та прийняття законів, а також публікування законів та інших нормативних актів інформаційний інструмент «Ми разом – проти російської агресії», який дозволяє ознайомлюватись із законами та постановами, прийнятими у воєнний час. Для аналітичної діяльності використовуються цифрові інструменти фіксації даних з метою створення аналітичних матеріалів за підсумками попередніх пленарних засідань. програмні інструменти. Для організації інформаційної діяльності розроблено цифрові інструменти: додатки, сервіси та інші ресурси, що побудовані на базі відкритих даних Верховної Ради України

Основними інформаційними інструментами Верховної Ради України є система електронного документообігу, яка використовується для реєстрації, обробки та зберігання документів, система «Законодавство України»,

Проаналізовано інструменти інформаційної діяльності виконавчої влади в соціальних медіа, які використовуються для організації прес-конференцій, брифінгів, заходів для ЗМІ, співпраці з громадськістю, а також надають інформації для медіа про діяльність Кабінету Міністрів України.

Комунікативні інструменти наявні для організації зворотного зв'язку з громадськістю. Для організації аналітичної діяльності Кабінету Міністрів України використовуються програмні інструменти. Аналітичну діяльність здійснюють центри досліджень та аналітики, для цього використовують спеціалізовані інструменти: наукові дослідження, аналітичні матеріали та прогнози з актуальних проблем соціально-економічного розвитку України.

Спеціалізовані інструменти застосовують експертні та консультативні органи Кабінету Міністрів України, зокрема: розробки та реалізації державної

політики, експертиза проектів нормативно-правових актів, консультації з питань, що належать до їх компетенції.

Значна кількість сучасних технологій спостерігається в інформаційно-аналітичній діяльності Міністерства освіти та науки України, які покращують співпрацю та надають якісні освітні послуги Міністерство освіти та науки для організації інформаційної діяльності використовує різноманітні цифрові інструменти: електронні сервіси для обліку та аудиту знань, онлайн-курси дайджест, інфографіка тощо.

Сучасні методи інструменти дозволяють владі покращити якість інформації, зробити її доступнішою для громадян та стимулювати їх до використання. При цьому органи влади дотримуються Закону України «Про доступ до публічної інформації», організовуючи свою роботу з даними згідно з вимогами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баранецька А. Д. Стратегічні комунікації : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» освітньо-професійної програми «Інформаційно-комунікаційна справа». Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 52 с.
2. Березенко В.В. PR в Україні: наукове осмислення феномену : монографія / За загал. наук. ред. В.М. Владимірова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2013. 360 с.
3. Березенко В.В. PR освітньої галузі в сучасній комунікаційній парадигмі / В.В. Березенко. *Держава та регіони. Серія. Соціальні комунікації*. 2010. №1. С. 110-115.
4. Беляков К. Інформатизація організаційно-правової сфери суспільної діяльності. *Право України*. 2005. № 6. С. 88-92.
5. Бондаренко І. С. Теорія масової комунікації. Комунікаційні технології: навч. посіб. для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійних програм «Журналістика», «Реклама і зв'язки з громадськістю», «Редакторсько-видавнича діяльність і медіамоделювання». Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 136 с.
6. Гапотій В.Д. Інформаційне право : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право». Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. 98 с.
7. Гудзь О.Є. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в управлінні підприємств. URL : https://dut.edu.ua/uploads/p_1010_70172914.pdf
8. Демчук О. Право на доступ до інформації як елемент правового статусу особи. *Юридична газета*. 2012. 24 квіт. (№ 17). С. 34-35.
9. Дімчогло М. Консолідація конституційних положень щодо інформаційних правовідносин у законодавстві. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 6. С. 39-42.

- 10.Зв'язки з громадськістю: історико-теоретичні аспекти : монографія / О.А. Агарков, Д.Ю. Арабаджиев, Т.В. Єрохіна, В.М. Попович. Запоріжжя : «Просвіта», 2013. 264 с.
- 11.Зражевська Н. І. Комунікаційні технології: лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
- 12.Іванець Т. О., Пирогова К. М. Інформаційно-комунікативна діяльність органів виконавчої влади м. Запоріжжя. *Соціальні комунікації у становленні та розвитку української державності та громадянського суспільства. Стратегіми, наративи, технології та смисли : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції . 2022. С. 171-174.*
- 13.Іванюха Т. В., Пирогова К. М. Формування навичок інформаційно-аналітичної діяльності та консультування майбутніх інформаційників: досвід факультету журналістики Запорізького національного університету. *Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2022. № 1. С. 130-134.*
- 14.Квіт С. Масові комунікації. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 197 с.
- 15.Коваленко Л.П. Інформаційна діяльність. *Правова інформатика. 2012. № 4. С. 10–13.*
- 16.Королько В.Г. Паблік рилешнз. Наукові основи, методика, практика. Київ : Видавничий дім «Скарби», 2001. 400 с.
- 17.Куденко Н.В. Стратегічний маркетинг: навч. посібник. Київ : КНЕУ, 2005. 152 с.
- 18.Марущак А.І. Інформаційне право: Доступ до інформації Київ : КНТ, 2007. 532 с
- 19.Медведева В. Новітні технології як важливий чинник у розвитку інформаційного суспільства URL: nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3075:novitni-tekhnologiji-yak-vazhlij-chinnik-u-rozvitku-informatsijnogo-suspilstva&catid=81&itemid=415

20. Мелешенко О. Комп'ютерні і телекомунікаційні технології як гарант інтеграції журналістики України в світовий інформаційний простір: монографія / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Київ : 1998. 200 с.
21. Островська Н. В. Прикладні соціально-комунікаційні технології : навч. посіб. Електрон. дані. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 110 с.
22. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>
23. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
24. Офіційний сайт Міністерства освіти та науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
25. Пирогова К. М. Інформаційно-комунікаційні технології : методичні рекомендації та завдання до лабораторних робіт для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», освітньо-професійної програми «Інформаційно-комунікаційна справа». Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 62 с.
26. Пирогова К. М. Поняття інформаційної культури в сучасному комунікаційному просторі. *Соціальні комунікації: стратегічні взаємодія та взаємовплив : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції* [відповідальний редактор В. В. Костюк, відповідальні секретарі В. А. Ковпак, А. О. Шевченко]. Запоріжжя: ЗНУ, факультет журналістики, 2021. С. 110-114.
27. Пирогова К. М. Специфіка інформаційно-комунікативних технологій під час воєнного стану. *Публічне управління в умовах воєнного стану та вектор післявоєнного розвитку*: Одеса: Бондаренко М. О, 2022. С. 61-63.
28. Пирогова К. М. Специфіка інформаційно-комунікативних технологій спортивних блогів в інтернет ЗМІ. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільство і особистість у сучасному комунікаційному дискурсі»* (м. Запоріжжя, 2 листопада 2022 р.) / редкол.: В.Л. Погребна, В.В. Кузьмін, Н.В. Островська, Т.О. Бородулькіна та ін. [Електронний Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 2022. С. 148-150.

- 29.Почепцов Г. Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології XXI століття. Київ : Видавничий дім “КМА”, 2017. 260 с.
- 30.Почепцов Г.Г. Паблік рилейшнз : навчальний посібник. Київ : Т-во «Знання», КОО, 2000. 506 с.
- 31.Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 року № 3855-ХІІ.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>
- 32.Про доступ до публічної інформації : Закон України від 08.10.2023 2614-ІХ.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
- 33.Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах. Закон України від 31.12.2023, 2801-ІХ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-вр#Text>
- 34.Про інформацію : Закон України від 02.10.92 № 2658-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
- 35.Про науково-технічну інформацію : Закон України від 19.04.2014. № 3323-ХІІ . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3322-12#Text>
- 36.Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація”. Київ : Видавничий центр “Просвіта”, 2008. 260 с.
- 37.Синеокий О.В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій: електронний курс лекцій українською мовою URL : <http://www.nbuv.gov.ua>.
- 38.Слісаренко І.Ю. Паблік рилейшнз у системі комунікації та управління : навч. посіб. Київ : МАУП, 2001. 104 с.
- 39.Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навч. посіб. / Г.Г.Швачич та ін. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.
- 40.Танчинець М.М. Поняття, зміст та види інформаційної діяльності органів публічної влади України *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія право*. Випуск 39. Том 2. 2016. С. 31-35
- 41.Тихомирова Є.Б. PR як інструмент демократичного глобального управління: національний аспект. *Розвиток демократії та демократична освіта в*

- Україні*: матеріали II міжнар. наук. конф. / укл. Л. Марголіна. Київ: Ай Бі, 2003. С. 511-523.
42. Чучка І.М. Інтерактивний маркетинг: навч. посіб. Київ :Кондор, 2009. 122 с.
43. Murray A. Information Technology Law: The Law and Society. Oxford University Press, 2016. 653 p.
44. Lloyd Ian. J. Information Technology Law. Oxford University Press, 2017. 539 p.

SUMMARY

Geletiu I. M. Modern Tools of Informational and Analytical Activity of Authorities in Social Networks. Zaporizhzhya, 2024. 57 p.

Information and analytical activities of authorities in social networks occupy a leading place in ensuring access to public information. Modern conditions of development of media resources, information flows, digitization of content and the specificity of perception require modern tools from information managers.

The development of digital technologies and digitization is reflected in the content of Ukrainian authorities. High-quality development and implementation of information and communication tools ensures the popularity of data among the public.

The government and executive authorities successfully implement various tools in information and analytical activities, therefore their research and analysis is a relevant and promising topic.

The object of the research is the social networks of the authorities: the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine.

The subject of the study is the specifics of using modern tools in the information and analytical activities of the Verkhovna Rada of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine.

The purpose of the research: to systematize scientific definitions and directions of information-analytical activity, to analyze its legal regulation; to investigate the use of tools in the information and analytical activities of authorities in social networks.

Keywords: information and analytical activity, communication, authorities, digital tools, law of Ukraine, public information

**Декларація академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я Гелетюк Ірина Миколаївна студентка 4 курсу,
Заочної форми навчання, факультету журналістики,
Спеціальність інформаційно-комунікативна справа,
адреса електронної пошти _____,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Сучасні інструменти інформаційно-аналітичної діяльності органів влади в соціальних мережах» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою інтернет-системи а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) _____

Дата _____ Підпис _____ ПІБ(науковий керівник) _____